

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 1404

Archeologienota Ledegemstraat te Wevelgem (West-Vlaanderen).

Programma van Maatregelen

STIJN VAN LANCKER

Colofon

Uitgever	ADEDE bv
Jaar van uitgave	2026
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	David Janssens
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bv. ADEDE bv is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Gemotiveerd advies	- 4 -
1.1	Aanwezigheid van een archeologische site	- 4 -
1.2	Potentieel op kenniswinst	- 5 -
1.3	Impactbepaling en bepaling van maatregelen	- 6 -
1.4	Volledigheid van het onderzoek	- 10 -
1.5	Keuze van vervolgonderzoek	- 11 -
1.5.1	Onderzoek met ingreep in de bodem	- 11 -
2	Programma van maatregelen	- 13 -
2.1	Administratieve gegevens	- 13 -
2.2	Aanleiding van het vooronderzoek	- 17 -
2.3	Vraagstelling en onderzoeksdoelen	- 17 -
2.3.1	Onderzoeksvragen proefsleuvenonderzoek	- 17 -
2.4	Afbakening onderzoeksgebied	- 18 -
2.5	Onderzoeksstrategie en -methodes	- 20 -
2.5.1	Proefsleuvenonderzoek	- 20 -
2.6	Afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk	- 23 -
2.7	Randvoorwaarden	- 23 -
3	Lijst van figuren	- 24 -

1 Gemotiveerd advies

1.1 Aanwezigheid van een archeologische site

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen in de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen. Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek.

In deze paragraaf zullen de resultaten van het bureauonderzoek samengevat worden tot een concrete archeologische verwachting voor het onderzoeksterrein. Het bureauonderzoek bracht volgende relevante elementen aan het licht:

Het projectgebied bevindt zich in de vallei van de Heulebeek, tussen verschillende heuvels in. Deze waterloop doorkruist het projectgebied tweemaal. Het projectgebied bevindt zich op een hoogte van ca. 20,5m TAW en kent een zeer licht schommelend hoogteverloop.

De bodem binnen het projectgebied betreft rondom de waterlopen een gleyige kleibodem; op hoger gelegen gronden betreft het een zandleembodem.

De CAI-locaties in de omgeving helpen om een verwachting te bepalen naar mogelijke archeologica op het plangebied. De CAI-meldingen in de omgeving van het projectgebied zijn grofweg geclusterd in twee zones. Eén zone met een hogere concentratie van meldingen is gelegen in het centrum van Moorsele. De andere meldingen zijn voornamelijk gelegen in een boog ten westen van het projectgebied. De cluster meldingen in het centrum van Moorsele getuigen voornamelijk van de ontwikkeling van dit dorp in de late middeleeuwen en vroegmoderne periode (omwalde hoeve, parochiekerk, molen, kasteel). De sporen ten westen van het projectgebied gaan over het algemeen ook terug tot de late middeleeuwen en vroegmoderne periode en beslaan voornamelijk enkele sites met walgracht. Twee meldingen in het noordwesten van het projectgebied getuigen van menselijke activiteiten tijdens de Romeinse periode (brandrestengraf en gebouw).

Op basis van de historische kaarten is te zien dat in het westelijk deel van het projectgebied reeds een weg aanwezig was in de 18de eeuw (de huidige Wevelgemstraat in Ledegem). Halverwege de 19de eeuw moet ook de Ledegemstraat aangelegd zijn geweest. Tot dan lag dit oostelijke deel van het projectgebied in landbouwgebied.

Op basis van de luchtfoto's is te zien dat de weg tussen de luchtfoto van 1971 en 1979-1990 moet heraangelegd/vernieuwd zijn geweest. Daarnaast zijn binnen het projectgebied geen structurele verschillen te bemerken. Wel is er de laatste 50 jaar veel bebouwing rondom het projectgebied bijgekomen.

Gekende archeologische sites en indicatoren zijn relatief schaars in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied. De vindplaatsen die gekend zijn door archeologisch onderzoek bevinden zich voornamelijk op hogere terreinen rondom van de beekvallei. De waarnemingen wijzen op bewoning tijdens de Romeinse periode en middeleeuwen. Sporen uit de steentijd kunnen echter niet uitgesloten worden, zeker niet op de iets hoger gelegen gronden lijkt dit plausibel. Het landschappelijk kader, met hoger gelegen ruggen geflankeerd door talrijke beekvalleitjes, moet een zekere aantrekkingskracht uitgeoefend hebben op jager-verzamelaars in de regio.

Er geldt voor het projectgebied dus een algemene verwachting.

Speciale aandacht gaat wel uit naar de cirkelvormige percelen aan de zuidkant van de weg, rechtover Ledegemstraat 130. Deze zijn ook zichtbaar op de Atlas der Buurtwegen, de kaart van Vandermaelen en de kaart van Popp. Dit kan mogelijks een indicatie zijn voor de vroegere ligging van een motteheuvel. Hiervan zijn echter niet onmiddellijk bewijzen van terug te vinden. Een archeologisch onderzoek zou hier mogelijks meer uitsluitsel over kunnen verschaffen.

1.2 Potentieel op kenniswinst

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek voor het projectgebied, kon niet met zekerheid de aan- of afwezigheid van een archeologische site bepaald worden. Desondanks kan een gemotiveerde uitspraak worden gedaan over het al dan niet moeten nemen van verdere maatregelen. Gezien de verwachting naar mogelijke archeologische sporen uit verschillende periodes, is er een zeker potentieel op kenniswinst bij verder onderzoek.

Op basis van het uitgevoerde landschappelijk booronderzoek, kunnen de verwachtingen voor alle periodes vanaf de Metaaltijden behouden blijven, daar de C-horizont op de meeste plaatsen relatief

goed bewaard is gebleven. De verwachting met betrekking tot de Steentijden kan echter herleid worden naar zeer laag, omwille van het ontbreken van een B-horizont.

1.3 Impactbepaling en bepaling van maatregelen

1) Aanleg grachten en fietspaden

Om de veiligheid van de fietsers te bevorderen, wordt een fietspad apart van de rijbaan aangelegd. Langsheen dit fietspad wordt ook een gracht voorzien, of de bestaande gracht wordt geherprofileerd. Hieronder volgt een relaas van de geplande aanleg van fietspaden en grachten van west naar oost binnen het projectgebied.

De dikte van de fietspaden bedraagt ca. 0,6m. Deze zijn ook ca. 2,5m breed.

De grachten zijn ca. 2,75 m breed en ca. 1m diep op het diepste punt. Om de meter worden wel twee houten palen tot ca. 3 meter diep t.o.v. het maaiveld in de grond gewerkt ter versteviging van de kantplanken van de gracht.

De eerste westelijke honderd meter van het traject wordt geen gracht voorzien, hier wordt een RWA-leiding onder het fietpad voorzien. Het nieuwe fietspad komt hier grotendeels ter hoogte van het bestaande fietspad.

Vanaf perceel 339B2 wordt een inname van ca. 4 meter breed van de akker in het zuiden van het projectgebied gepland. Het fietspad wordt hier aangelegd ter hoogte van de bestaande gracht. Ten zuiden van het nieuwe fietspad komt een nieuwe gracht. De bestaande bomen langsheen de weg worden geroid en vervangen door nieuwe.

Deze situatie geldt tot aan de grens van de gemeenten Ledegem-Wevelgem. Vanaf grondgebied Wevelgem is er geen nieuwe gracht, maar is er een RWA-leiding binnen de eerste 74 meter onder het fietspad.

Binnen een strook van ca. 195 meter wordt de bestaande gracht geherprofileerd/verdiept. Opnieuw gebeurt een inname van ca. 3,5 meter breed van het weiland in het zuiden van het projectgebied. Hier komt het fietspad (dus aan de buitenkant van de gracht en weg):

Ter hoogte van de Heulebeek wordt het fietspad dicht bij de straat aangelegd en monden de grachten aan weerszijden van de Heulebeek hierin uit. Ten oosten van de Heulebeek wordt een grotere

inname gepland (ca. 8 meter). Hier worden fietspad en de nieuwe gracht ten zuiden van de bestaande gracht aangelegd. De bestaande bomen blijven behouden.

Er is sprake van een gelijkaardige opbouw tot aan de begrenzing van de bebouwde kom in Wevelgem (ter hoogte van Ledegemstraat 119), zij het dat hier en daar sprake is van een smallere inname doordat woningen/erven dichter tegen de weg liggen en innames moeilijker te realiseren zijn, zoals ter hoogte van Ledegemstraat 141-145.

Net ten westen van Ledegemstraat 191 wordt ook de wegverharding aangepakt. Hier wordt een middengeleider voorzien waarbij fietsers veiliger kunnen oversteken. Hiervoor wordt echter niet dieper gewerkt dan de dikte van de bestaande fundering. Ten oosten van dit punt bevindt een nieuw fietspad zich aan weerszijden van de rijweg. Ten noorden van het noordelijke fietspad wordt een gracht voorzien. Hiervoor worden bestaande bomen gerooid.

Het zuidelijke en noordelijke fietspad bevindt zich ter hoogte van de bestaande berm met bomen. De gracht in het noorden van het projectgebied bevindt zich ter hoogte van landbouwgrond. Hier is dus een inname nodig van ca. 4 meter breed.

Vanaf de 'knik' in het projectgebied ter hoogte van Ledegemstraat 94, worden de fietspaden naast de rijweg aangelegd. Dit is ter hoogte van de bestaande fietspaden/wegverharding.

Impact

Al deze werken vormen een bedreiging voor het eventueel aanwezige bodemarchief. Er worden namelijk grachten gegraven van ca. 1 meter diep met palen die tot 3 meter diep in de grond worden gewerkt. Ook de aanleg van de fietspaden is impactvol: ca. 0,6m diep.

Echter zal de bodem op enkele locaties al verstoord zijn. Dit is namelijk ter hoogte van de bestaande grachten en nutsleidingen.

Bovendien zijn de zones waar impactvolle werken plaatsvinden, redelijk smal. Het gaat om zones van maximaal 10 meter breed. Ten westen van de Heulebeek gaat het maar om zones van ca. 5,5 meter breed waar bovendien al een gracht ligt. Ofwel komt het nieuwe fietspad ter hoogte van deze gracht, ofwel wordt de bestaande gracht geherprofileerd. De werken ten westen van de Heulebeek die in (allicht) nog ongeroerde gronden plaatsvinden, gebeuren in een strook van ca. 3 meter breed.

De werken waar een inname van maximaal 10 meter gebeurt, is in de zone tussen de Heulebeek en de bebouwde kom van Moorseele. Het gaat om een tracé van ca. 830 meter.

Vanaf de bebouwde kom worden de fietspaden aangelegd in de huidige berm waar zich bomen (Z) of een gracht (N) bevinden. De inname van landbouwgrond is hier ca. 5 meter breed ten noorden van de weg, waar een gracht wordt aangelegd.

2) Vernieuwen wegverharding ten zuiden van Ledegemstraat 94

Ten zuiden van Ledegemstraat wordt de gehele breedte (ca. 12,5m) van de weg vernieuwd. Er gebeuren geen innames. Alle aanleg gebeurt ter hoogte van bestaande verharding en gronden waar reeds nutsleidingen en riolering aanwezig is. De dikte van de nieuwe wegkoffer bedraagt ca. 60 cm.

Impact

In se zijn deze werken redelijk impactvol (ca. 0,6m diep in een zone van ca. 12 meter breed en ca. 270 meter lang). Echter bevinden ze zich ter hoogte van een zone die reeds fel geroerd is door de aanleg van de bestaande wegverharding (dikte: ca. 0,6m), riolering en nutsleidingen. De geplande werken situeren zich bovendien hoger dan de riolering die onder de wegkoffer ligt.

3) Vernieuwen toplaag KWS-verharding Ledegemstraat

Ter hoogte van de gehele Ledegemstraat (dus het grondgebied Wevelgem van het projectgebied) wordt de KWS-verharding (toplaag) vernieuwd. Dit is dus uitgezonderd de zone ten zuiden van Ledegemstraat 94 waar een integrale vernieuwing gepland staat (zie beschrijving hierboven).

Het gaat enkel om de toplaag ter hoogte van de bestaande wegverharding; de bestaande fundering blijft behouden.

De werken hier vormen dus geen bedreiging voor het eventueel aanwezige bodemarchief.

Impact

Deze werken vormen geen bedreiging voor het eventueel aanwezige bodemarchief aangezien enkel de bestaande toplaag vernieuwd wordt. De werken situeren zich boven op de bestaande fundering.

Verder archeologisch onderzoek is voor een groot deel van het projectgebied niet aan de orde.

In het westelijke deel van het projectgebied situeren de werken zich deels ter hoogte van verstoorde gronden (bestaande gracht). Daarnaast wordt op sommige locaties ook in de berm of ter hoogte van

een bestaande gracht gewerkt. In deze berm bevinden zich echter nutsleidingen, waardoor de bodem hier ook al verstoord zal zijn. De innames op dit soort plaatsen is eerder beperkt (ca. 5 meter breed), wat verder archeologisch onderzoek moeilijk faciliteert.

In deze zones wordt vanwege de lineaire en smalle vorm, de relatief beperkte oppervlakte en aanwijzingen voor verstoring de kans klein geacht dat bijkomende onderzoeksdaden in dit geval nog kunnen leiden tot wezenlijke kenniswinst.

Anderzijds worden in delen van het traject nog onverharde of onverstoorde (vb. door grachten) gronden in gebruik genomen voor zowel een nieuw fietspad als nieuwe gracht. Het gaat om zones die maximaal 10 meter breed zijn. Concreet gaat het om twee zones van respectievelijk ca. 310 en ca. 290 meter lang. Het betreft een strook net ten oosten van de Heulebeek en ten zuiden van de weg, en anderzijds tussen Ledegemstraat 119 en 141, eveneens ten zuiden van de weg.

Een derde stuk waar verder archeologisch onderzoek ook nuttig lijkt, is ter hoogte van Ledegemstraat 110, aan de noordelijke kant van de weg. Op deze locatie is op de historische kaarten een hoeve te zien. Op de kaart van Ferraris is te zien dat het site met gracht betreft vanwaar de gracht mogelijks het projectgebied kruist. Omwille van het hogere potentieel op kenniswinst, lijkt het wel nuttig om hier voorafgaand aan de werken archeologisch onderzoek uit te voeren.

Voor de heraanleg van de KWS-verharding in de Ledegemstraat zal verder archeologisch onderzoek ook niet aan de orde zijn. Deze werken vormen geen bedreiging voor het eventueel aanwezige bodemarchief aangezien enkel de bestaande toplaag vernieuwd wordt. De werken situeren zich boven op de bestaande fundering.

Ook voor het vernieuwen wegverharding ten zuiden van Ledegemstraat 94 lijkt verder archeologisch onderzoek niet aan de orde. In se zijn deze werken redelijk impactvol (ca. 0,6m diep in een zone van ca. 12 meter breed en ca. 270 meter lang). Echter bevinden ze zich ter hoogte van een zone die reeds fel geroerd is door de aanleg van de bestaande wegverharding (dikte: ca. 0,6m), riolering en nutsleidingen. De geplande werken situeren zich bovendien hoger dan de riolering die onder de wegkoffer ligt.

Op basis van de archeologische verwachting, de destructieve impact van de geplande werken en het feit dat de grootte van de nog onverstoorde zones (ca. 10 meter breed) een archeologisch onderzoek nog net faciliteren, lijkt het in de eerste plaats nodig om in twee zones van respectievelijk ca. 310 (net

ten oosten van de Heulebeek) en ca. 290 meter (tussen Ledegemstraat 119 en 141) lang verder onderzoek uit te voeren.

Omwille van de uitgesproken archeologische verwachting, is het ook opportuun om de zone ten noorden van de weg aan Ledegemstraat 110 te weerhouden voor verder onderzoek.

In de rest van het projectgebied lijkt verder onderzoek dan weer niet aan de orde op basis van de verwachte bodemverstoring, de smalle en lineaire vorm van het projectgebied/zones waar innames gebeuren.

1.4 Volledigheid van het onderzoek

Het gemotiveerde advies is gebaseerd op het verslag van de resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Er werd reeds een bureauonderzoek en een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd. Op basis van de resultaten van de bureaustudie kan gesteld worden dat voor het projectgebied een algemene verwachting tot alle archeologische periodes geldt. Gekende archeologische sites en indicatoren zijn relatief schaars in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied. De vindplaatsen die gekend zijn door archeologisch onderzoek bevinden zich voornamelijk op hogere terreinen rondom de beekvallei. De waarnemingen wijzen op bewoning tijdens de Romeinse periode en middeleeuwen. Sporen uit de steentijd kunnen echter niet uitgesloten worden, zeker niet op de iets hoger gelegen gronden. Het landschappelijk kader, met hoger gelegen ruggen geflankeerd door talrijke beekvalleities, moet een zekere aantrekkingskracht uitgeoefend hebben op jager-verzamelaars in de regio.

De verwachtingen voor alle periodes vanaf de Metaaltijden kunnen behouden blijven, daar de C-horizont op de meeste plaatsen relatief goed bewaard is gebleven. De verwachting met betrekking tot de Steentijden kan echter herleid worden naar zeer laag, omwille van het ontbreken van een B-horizont.

1.5 Keuze van vervolgonderzoek

1.5.1 Onderzoek met ingreep in de bodem

Proefsleuvenonderzoek is erg geschikt voor het opsporen van archeologische ensembles onder de vorm van grondsporen op rurale terreinen met een grote oppervlakte. Belangrijk hierbij is dat het sleuvenonderzoek aanleiding is voor een verdere evaluatie van het terrein in een archeologienota. Indien de kans op aanwezigheid van waardevolle archeologische ensembles vrijwel onbestaande wordt ingeschat, is het sleuvenonderzoek in regel het eindpunt van het archeologisch traject. Wanneer de kans hoog wordt ingeschat, wordt binnen de archeologienota een advies voor een vervolgetraject geformuleerd. Vaak bestaat dit uit een vlakdekkende opgraving op specifiek afgebakende zones van het onderzoeksterrein. Tijdens dergelijk onderzoek is het van belang dat slechts een beperkt deel van het plangebied wordt onderzocht. Archeologische sporen worden tijdens een sleuvenonderzoek immers niet volledig onderzocht. Om de kans op de beschadiging van het archeologisch ensemble te beperken, wordt een dekkingsgraad van 10% – 15% vooropgesteld. Zo wordt het resultaat van het onderzoek bereikt met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed. Tijdens het proefsleuvenonderzoek dient ook een landschappelijk bodemonderzoek te worden uitgevoerd. Dit gebeurt door de aanleg van systematisch ingeplande profielkolommen.

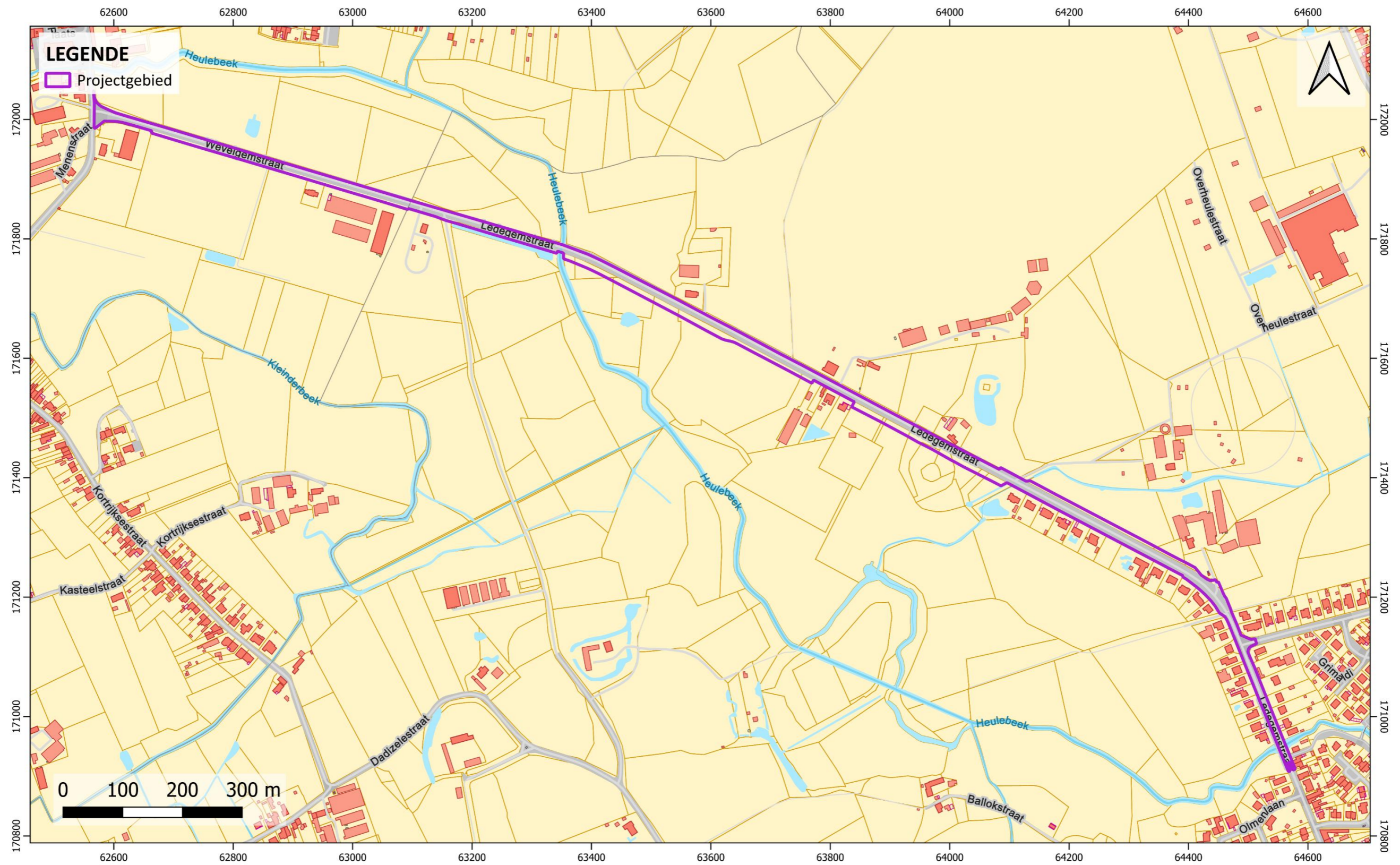
- Is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein? Ja
- Is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein (levert het iets op)? Ja
- Is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein? Nee
- Is het NOODZAKELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)? Ja. Archeologische proefsleuven vormen voor de projectlocatie de aangewezen onderzoeksmethode m.b.t. sporenarchologie. Dankzij dergelijke proefsleuven zal tegen een aanvaardbare kost snel een inschatting kunnen gemaakt worden over de bewaringstoestand van het archeologisch ensemble

Op basis van de uitgevoerde bureaustudie wordt door ADEDE bv dus een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. Het programma van maatregelen voor dit onderzoek volgt hieronder.

2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Projectcode	2025F187 LBO: 2026A13
Site	Wevelgemstraat
Projectsigle ADEDE	LED-WEV
Ligging	Wevelgemstraat, Ledegem Ledegemstraat, Wevelgem
Soort onderzoek	Bureauonderzoek
Aard van de vervolgwerven	Vernieuwen toplaag Ledegemstraat 72-94; aanleg fietspaden gescheiden van rijweg door groenzone Ledegemstraat nr.94-119; vernieuwen toplaag KWS-verharding Ledegemstraat vanaf nr.94; aanleg dubbelrichting fietspad Ledegemstraat nr.119 tot kruispunt Wevelgemstraat /Menenstraat; aanleg grachten langsheen het traject
Uitvoerder	ADEDE bv
Erkenningsnummer ADEDE bvba	2015/00058
Erkend archeoloog	David Janssens OE/ERK/Archeoloog/2018/00215
Tijdelijke bewaarplaats archief	ADEDE bv
Grootte projectgebied	Lijntracé van ca. 2,4 kilometer lang
Periode uitvoering	Juni 2025 LBO: Januari 2026
Termen thesaurus Onroerend Erfgoed	Archeologienota, Bureauonderzoek, Landschappelijk bodemonderzoek

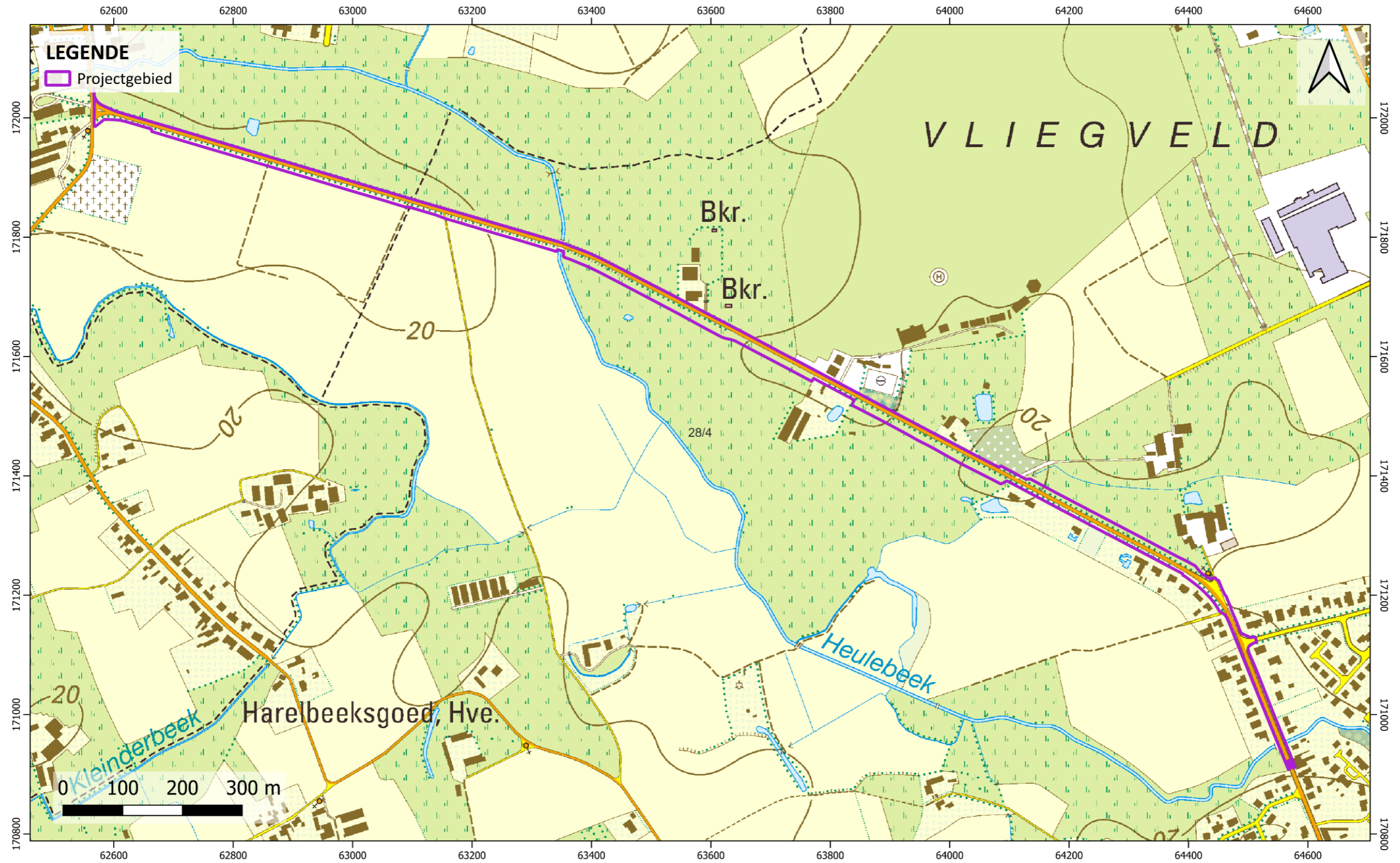

LEDEGEM - WEVELGEMSTRAAT

aangemaakt: 24/6/2025
bron: AGIV - QGIS - CRS: Lambert 72

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

LEGENDE

Projectgebied

V L I E G V E L D

Bkr.
Bkr.

20

20

28/4

20

20

Kleinderbeek

Harelbeeksgoed, Hve.

Heulebeek

0 100 200 300 m

LEDEGEM - WEVELGEMSTRAAT

aangemaakt: 24/6/2025
bron: AGIV - QGIS - CRS: Lambert 72

ADEDE
SEARCH & RECOVERY

LEGENDE
Projectgebied

0 100 200 300 m

LEDEGEM - WEVELGEMSTRAAT

aangemaakt: 24/6/2025
bron: AGIV - QGIS - CRS: Lambert 72

2.2 Aanleiding van het vooronderzoek

De archeologienota werd opgesteld naar aanleiding van geplande werken, waaronder de vernieuwing van de top laag van de Ledegemsestraat ter hoogte van de huisnummers 72-94, de aanleg van fietspaden (gescheiden van de rijweg door een groenzone) tussen nummers 94-119, de vernieuwing van de top laag met KWS-verharding vanaf nr. 94, de aanleg van een dubbelrichting fietspad van nummer 119 tot aan het kruispunt Wevelgemstraat/Menenstraat, en ten slotte de aanleg van grachten langsheen het traject.

De totale oppervlakte van de vergunningsplichtige ingreep in bodem bedraagt 1000m² of meer binnen een perceelsoppervlakte groter dan 3000m². De initiatiefnemer is daarom verplicht een bekrachtigde archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

2.3 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem heeft als doel informatie en gegevens te verzamelen die als aanvulling dienen op de reeds bestaande archeologische, geografische, geologische en historische bronnen. Het onderzoek heeft als uiteindelijk doel na te gaan of er een mogelijk archeologisch waardevolle site binnen de contouren van het onderzoeksgebied aanwezig is. Aan de hand van de verzamelde informatie van het proefsleuvenonderzoek, gecombineerd met het reeds uitgevoerde bureauonderzoek, kan vervolgens een verder te volgen strategie uitgewerkt worden voor de bescherming van het archeologisch patrimonium ter hoogte van het onderzoeksgebied. Volgende onderzoeksvragen dienen beantwoord te worden aan de hand van het uitgesteld vooronderzoek:

2.3.1 Onderzoeksvragen proefsleuvenonderzoek

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving en duiding? Komt dit overeen met de vaststellingen uit het landschappelijk bodemonderzoek?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van occupatie?

- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettingen, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Kan de these over de vroegere aanwezigheid van motteheuvel ten zuiden van Ledegemstraat 150 bevestigd of ontkracht worden?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja:
 - o Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - o Wat is de omvang?
 - o Komen er oversnijdingen voor?
 - o Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de gedeeltelijke afwezigheid van archeologische sporen?
- Kunnen er archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Welke vraagstellingen zijn er voor vervolgonderzoek relevant?

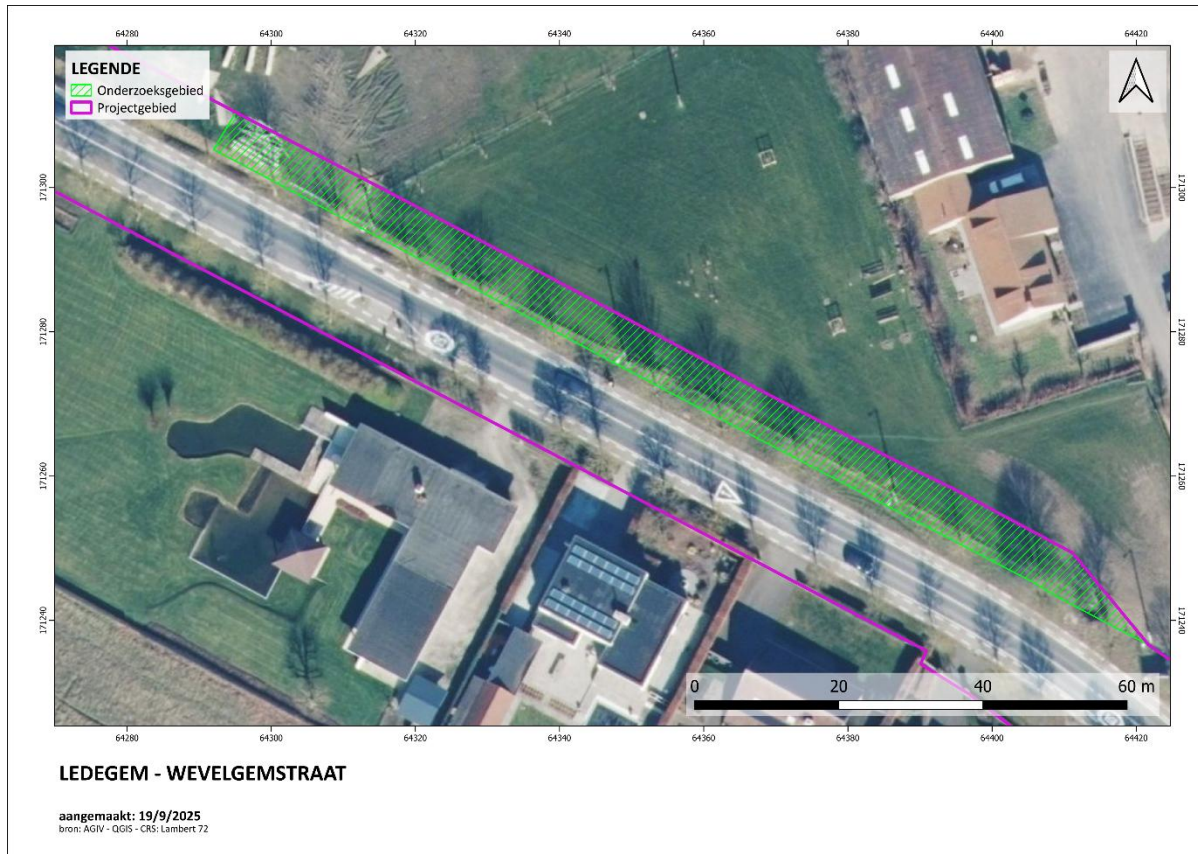
2.4 Afbakening onderzoeksgebied

Op basis van de archeologische verwachting, de destructieve impact van de geplande werken en het feit dat de grootte van de nog onverstoorde zones (ca. 10 meter breed) een archeologisch onderzoek nog net faciliteren, lijkt het in de eerste plaats nodig om in twee zones van respectievelijk ca. 310 (net ten oosten van de Heulebeek) en ca. 290 meter (tussen Ledegemstraat 119 en 141) lang verder onderzoek uit te voeren.

Omwille van de uitgesproken archeologische verwachting, is het ook opportuun om de zone ten noorden van de weg aan Ledegemstraat 110 te weerhouden voor verder onderzoek.

In de rest van het projectgebied lijkt verder onderzoek dan weer niet aan de orde op basis van de verwachte bodemverstoring, de smalle en lineaire vorm van het projectgebied/zones waar innames gebeuren.

Figuur 1. Afbakening onderzoeksgebied

2.5 Onderzoeksstrategie en -methodes

2.5.1 Proefsleuvenonderzoek

Om na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient er gebruik gemaakt te worden van de inplanting van parallelle continue proefsleuven over het volledige onderzoeksgebied, tenzij op basis van het landschappelijk bodemonderzoek bepaalde zones van het onderzoeksgebied kunnen worden afgeschreven. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m van middellijn tot middellijn. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1.80 tot 2m breed en bij voorkeur noordwest-zuidoost georiënteerd.

In totaal dient er in iedere onderzoekszone één proefsleuf aangelegd te worden met een noordwest-zuidoost oriëntatie. Per sleuf en minstens om de 50m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein. Bij de planning van de sleuven werd er rekening mee

gehouden dat de sleuven tot een afstand van 2m van perceelsgrenzen en 5m tot naburige gebouwen moeten gelegd worden.

Via deze methode wordt er zeker 10% van de onderzochte oppervlakte opengelegd en onderzocht. Ter plaatse dienen extra volgsleuven en dwarsleuven of kijkvensters aangelegd te worden en dit voor een totale oppervlakte van 2.5% van het totale projectgebied. Een inschatting naar de inplanting van deze volgsleuven, dwarsprofielen of kijkvensters kan via een bureaustudie niet gemaakt worden en dient tijdens de uitvoering van de proefsleuven te gebeuren in functie van de grootste kennisvermeerdering. De opdrachtnemer dient tevens een KLIP/KLIMM melding te maken om er zich van te vergewissen dat nutsleidingen niet geraakt zullen worden.

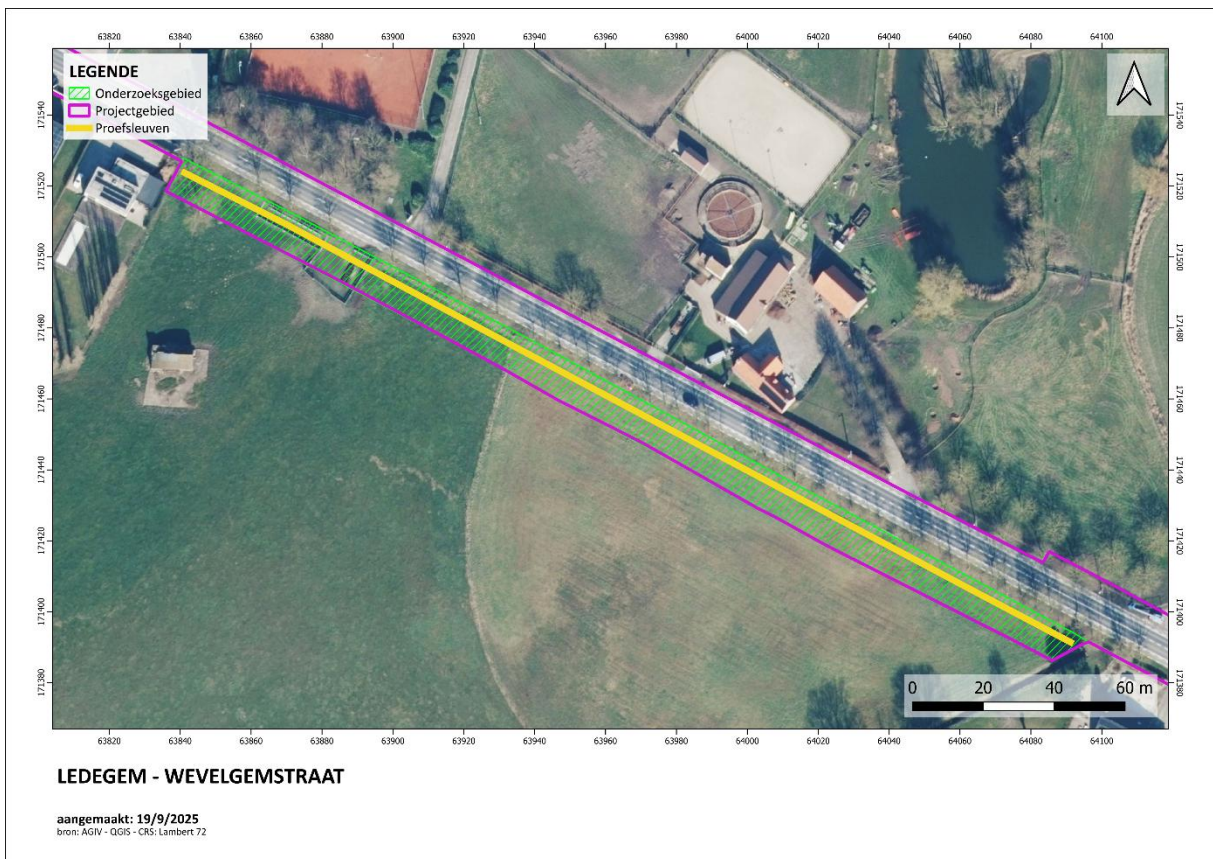
Via deze methode wordt, conform artikel 8.6.2 van de Code van Goede Praktijk 12.5% van het onderzoeksgebied gedekt. Op deze manier wordt er maximale info bereikt tegen een minimale kost. De motivering voor deze keuze dient eveneens toegelicht te worden in de rapportering. Indien afgeweken wordt van het voorgestelde sleuvenplan dient dit eveneens toegelicht te worden in de rapportering.

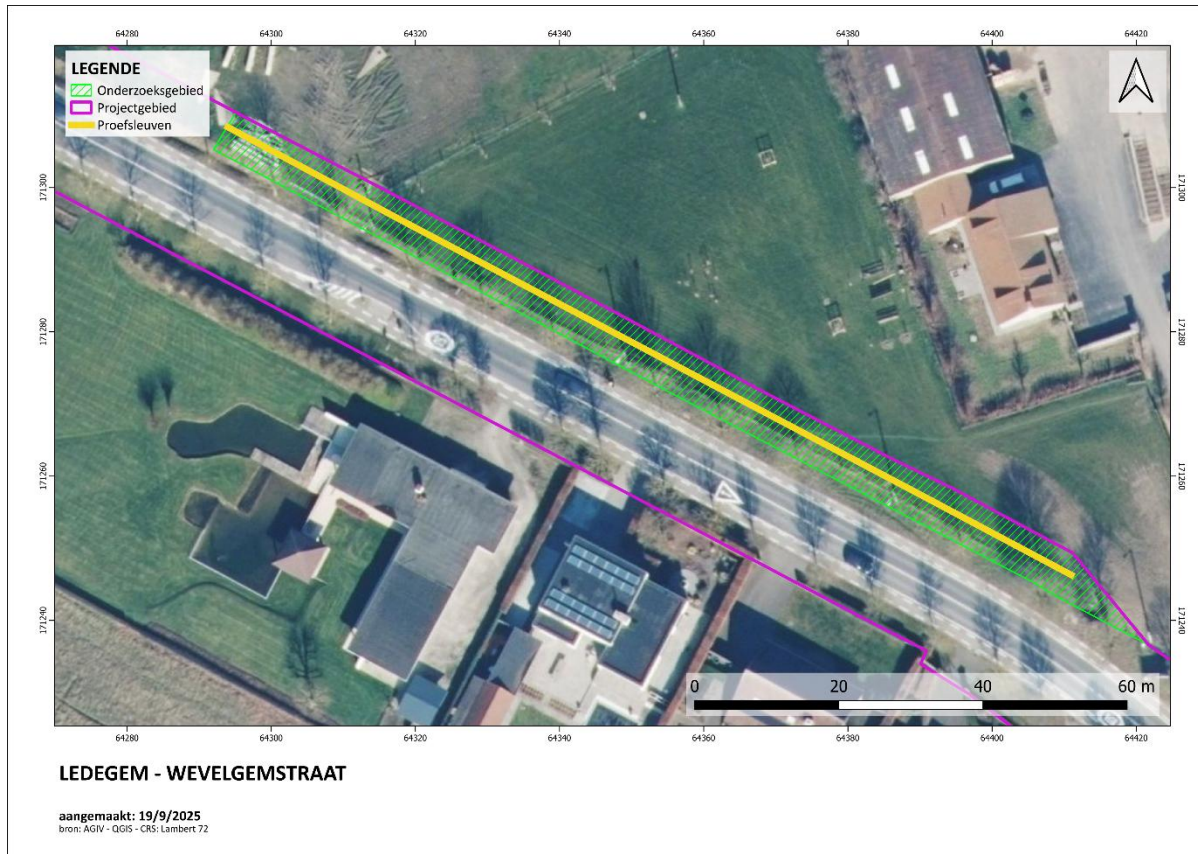
De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand aan de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (o.a. brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en de rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het voorgestelde vooronderzoek moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

De gewenste competenties voor de actoren zijn de volgende:

- Veldwerkleider met ervaring in het aanleggen van proefsleuven.
- Assistent – archeoloog met ervaring in het aanleggen van proefsleuven
- Erkend archeoloog.

Figuur 2. Proefsleuvenplan

2.6 Afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.

2.7 Randvoorwaarden

Ter bescherming van het potentiële bodemarchief dient vermeld te worden dat er in tussentijd geen ingrepen dieper dan het maaiveld kunnen plaatsvinden. De sloop van de gebouwen en het uitbreken van de verharding voorafgaand aan het verder onderzoek met ingreep in de bodem niet dieper mag gebeuren dan het huidige maaiveld. De sloop van funderingen en eventuele kelders dient te gebeuren onder begeleiding van een archeoloog.

Indien bomen dienen geroid te worden ifv. Van de geplande werken, mogen deze geroid worden tot op het maaiveld. Het uitfrezen van de boomwortels dient te gebeuren onder begeleiding van een archeoloog tijdens het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek.

3 Lijst van figuren

Figuur 1. Afbakening onderzoeksgebied	- 20 -
Figuur 2. Proefsleuvenplan	- 23 -